

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga, la 25 octombrie 1980, la care România a aderat prin Legea nr.100/1992

Camera Deputaților adoptă prezentul proiect de lege.

Art. 1. – (1) Ministerul Justiției este autoritatea centrală din România pentru aducerea la îndeplinire a obligațiilor stabilite prin Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga, la 25 octombrie 1980, la care România a aderat prin Legea nr. 100/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 30 septembrie 1992, denumită în continuare *Convenție*.

(2) În calitate de autoritate centrală română, Ministerul Justiției cooperează cu autoritățile centrale ale celorlalte state părți la Convenție și colaborează cu instituțiile și autoritățile române cu atribuții în domeniul de aplicare al Convenției.

Art. 2. – (1) Soluționarea cererilor adresate de către persoana fizică, instituția sau organismul interesat din oricare stat parte la Convenție, pentru înapoierea copilului aflat pe teritoriul României ca urmare a unei deplasări sau rețineri ilicite în sensul art. 3 din Convenție, este de competența instanței judecătorești.

(2) Instanța competentă pentru soluționarea cererilor prevăzute la alin.(1) este Tribunalul pentru minori și familie București.

Art. 3. – (1) Cererea-tip se adresează de către persoana fizică, instituția sau organismul interesat ori de către autoritatea centrală a statului parte la Convenție, autorității centrale române. Aceasta verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.8 alin.2 din Convenție și, dacă este cazul, în termen de 10 zile de la primirea cererii, va solicita reclamantului completarea acesteia sau, după caz, a actelor doveditoare.

(2) Autoritatea centrală sesizată potrivit alin.(1) se va adresa de îndată instanței judecătorești competente cu o cerere având ca obiect înapoierea minorului, iar, în cazul în care reprezentarea se face prin avocat, va pune la dispoziția acestuia toate actele necesare promovării acțiunii. La cerere se vor anexa cererea-tip completată și toate actele doveditoare transmise de statul solicitant.

Art. 4. – Dacă autoritatea centrală română are indicii că minorul a cărui înapoiere se solicită se află pe teritoriul altui stat parte la Convenție, va transmite cererea direct și fără întârziere autorității centrale a aceluși stat, informând despre aceasta autoritatea centrală solicitantă sau, după caz, pe reclamant.

Art. 5. – Prevederile art.3 nu exclud posibilitatea ca reclamantul să sesizeze direct instanța judecătorească competentă. În cazul în care cererea se întemeiază pe prevederile Convenției, citarea autorității centrale române este obligatorie.

Art. 6. – (1) Cauzele având ca obiect soluționarea cererilor de înapoiere a unui copil aflat pe teritoriul României în condițiile art. 3 din Convenție se soluționează de urgență.

(2) Participarea procurorului este obligatorie.

Art. 7. – (1) Reprezentarea reclamantului din străinătate în fața instanțelor române se face prin avocat sau de către autoritatea centrală română.

(2) Autoritatea centrală română poate facilita, la cererea reclamantului, obținerea asistenței juridice din partea unui avocat român.

(3) Asistența juridică gratuită se acordă potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă și Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. – (1) Reclamantul din străinătate este obligat să indice domiciliul ales în România, unde urmează a i se face toate comunicările privind procesul. În lipsa unui domiciliu ales, comunicarea actelor se realizează prin intermediul autorității centrale române și a autorității centrale a statului în care reclamantul își are reședința.

(2) Soluționarea cererii se va face în contradictoriu cu persoana despre care se susține că a luat sau a reținut minorul, cu citarea autorității tutelare de la domiciliul acesteia și a autorității centrale române.

Art. 9. – (1) În fața instanței pot fi prezentate orice documente și informări legate de cauză, atât de către părți, cât și de către autoritatea centrală română.

(2) Instanța poate ține seama de legea și de hotărârile judiciare sau administrative străine pertinente, fără a fi nevoie să recurgă la procedurile specifice de recunoaștere a hotărârii străine. De asemenea, instanța va putea solicita reclamantului prezentarea unei hotărâri sau a unui alt document emanând de la autoritățile statului în care copilul își are reședința obișnuită, care să ateste, dacă legea statului respectiv permite aceasta, faptul că deplasarea copilului de pe teritoriul aceluși stat ori reținerea a avut loc prin încălcarea unui drept privind încredințarea, atribuit potrivit legii statului străin.

(3) Ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani este obligatorie. Copilul care nu a împlinit 10 ani va putea fi audiat, dacă instanța consideră necesar.

(4) În toate situațiile, la audierea copilului va participa un psiholog, din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului de la nivelul sectoarelor municipiului București, care va redacta la cererea instanței un raport psihologic.

Art. 10. – (1) Instanța poate lua oricare dintre măsurile prevăzute de legislația în vigoare, pentru protejarea copilului, pe întreaga durată a procesului.

(2) Instanța, prin ordonanță președințială, poate dispune ridicarea pașaportului și/sau obligarea de a depune o cauțiune, dacă există motive care să justifice temerea că autorul aducerii sau reținerii ilicite a copilului pe teritoriul României ar putea părăsi țara împreună cu minorul. Măsura ridicării pașaportului se dispune pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o. O copie de pe hotărâre se comunică Direcției Generale de Evidență Informatizată a Persoanei din subordinea Ministerului Administrației și Internelor.

Art. 11. – (1) Dacă instanța constată că deplasarea sau reținerea copilului pe teritoriul României este ilicită în sensul art.3 din Convenție, va dispune înapoierea copilului în țara în care acesta își are reședința sa obișnuită.

(2) Instanța va fixa, în chiar cuprinsul hotărârii, un termen pentru executarea obligației de înapoiere a copilului, sub sancțiunea unei amenzi civile în favoarea statului român, cuprinsă între 5 milioane lei și 25 milioane lei.

(3) Suportarea cheltuielilor pentru înapoierea minorului se stabilește conform art. 26 alin. ultim din Convenție.

(4) Prin excepție de la dispozițiile alin. (1), instanța poate dispune oricare altă măsură prevăzută în art. 12 și 13 din Convenție.

Art. 12. – (1) Motivarea hotărârii se face în termen de 10 zile de la pronunțare.

(2) Hotărârea este supusă recursului la Curtea de Apel București, Secția pentru minori și familie, în termen de 10 zile de la comunicare.

Art. 13. – (1) O copie de pe hotărârea pronunțată potrivit art.11 va fi comunicată autorității centrale române.

(2) Autoritatea centrală română, pe toată durata termenului stabilit de instanță potrivit art.11 alin.(2), va urmări dacă obligația de înapoiere a copilului este respectată de persoana obligată la aceasta. În

acest scop, autoritatea centrală română are dreptul să participe, prin reprezentant, la oricare dintre procedurile și demersurile legale necesare pentru înapoierea copilului și poate solicita relații de la instituțiile și autoritățile implicate.

(3) În cazul în care obligația de înapoiere a copilului nu este executată de bună voie în termenul stabilit de instanță, la expirarea acestuia autoritatea centrală română va solicita instanței comunicarea titlului executoriu către organele fiscale, pentru punerea în executare a amenzii.

Art. 14. – (1) Dacă nici după aplicarea amenzii prevăzute la art.11 alin.(2) hotărârea judecătorească de înapoiere a copilului în țara reședinței sale obișnuite nu este executată voluntar, se procedează la executare silită, conform Codului de procedură civilă.

(2) În procedura de executare silită, citarea autorității centrale române este obligatorie.

(3) În mod excepțional, la cererea expresă a autorității centrale a statului solicitant, autoritatea centrală română poate formula, în numele persoanei fizice, autorității sau organismului interesat, o cerere de punere în executare silită a hotărârii de înapoiere a copilului aflat ilicit pe teritoriul României, dacă persoanei fizice, autorității sau organismului în cauză nu i s-a acordat asistență juridică gratuită în condițiile art.7 alin.(3).

(4) Instanța sesizată cu cererea de executare silită poate obliga pe cel care refuză înapoierea copilului, să plătească în favoarea statului o amendă civilă de la 500.000 lei la 1.000.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu ori, la cererea celui îndreptățit, îl poate autoriza pe acesta să preia, el însuși sau prin reprezentant, copilul aflat ilicit pe teritoriul României și să-l înapoieze în țara reședinței sale obișnuite, pe cheltuiala debitorului. În acest din urmă caz, persoana îndreptățită va putea obține, prin intermediul autorității centrale române, concursul organelor de poliție, al jandarmeriei sau al altor agenți ai forței publice, precum și al altor autorități ori instituții a căror cooperare este necesară. Dispozițiile art.580³ și, respectiv, art. 580² din Codul de procedură civilă sunt aplicabile.

Art. 15. – (1) În aplicarea art.15 din Convenție, la cererea unei autorități judiciare sau administrative a unui stat parte la Convenție, instanța română poate pronunța o hotărâre prin care să se confirme dacă, potrivit legislației române, deplasarea ori reținerea copilului având reședința obișnuită în România, pe teritoriul aceluși stat, s-a făcut cu încălcarea vreunui drept privind încredințarea.

(2) În soluționarea cererii, instanța va putea să ateste, după caz:

a) titularul drepturilor cu privire la copil;

b) conținutul și limitele drepturilor cu privire la copil, potrivit legii române;

c) dacă, în raport cu elementele menționate, în sensul legii române, deplasarea copilului de pe teritoriul României sau reținerea lui în afara acestui teritoriu a respectat drepturile privind încredințarea copilului ori dacă persoana căreia îi era încredințat copilul avea dreptul să încuviințeze sau să se opună deplasării copilului în afara teritoriului României ori reținerii lui în afara acestui teritoriu;

d) oricare alt aspect determinant pentru a stabili dacă deplasarea sau reținerea copilului în afara teritoriului României este ilicită în sensul art. 3 din Convenție.

(3) Cererea se primește de autoritatea centrală română și se depune de către aceasta la instanța competentă potrivit art. 2 alin. (2).

(4) Hotărârea se dă fără citarea părților, în camera de consiliu, pe baza hotărârilor judecătorești pronunțate cu privire la copil, a oricăror altor înscrisuri transmise de autoritatea competentă a statului solicitant conform art.30 din Convenție, precum și pe baza anchetei sociale efectuate de autoritatea tutelară competentă potrivit legii române. Dispozițiile Codului de procedură civilă privind procedura necontencioasă sunt aplicabile în mod corespunzător.

(5) Hotărârea nu este supusă nici unei căi de atac și se comunică autorității judiciare sau administrative solicitante prin intermediul autorității centrale române.

Art. 16. – (1) În aplicarea art. 1 lit. b) și art. 21 din Convenție, persoana fizică, instituția sau organismul interesat din oricare stat parte la Convenție poate solicita autorității centrale române acordarea asistenței pentru organizarea sau protejarea exercitării dreptului de vizitare a unui minor având reședința pe teritoriul României.

(2) Cererea va fi însoțită de actele doveditoare ale dreptului de vizitare stabilit prin hotărâre a autorității judiciare sau administrative competente potrivit legii statului solicitant, fără a fi necesară vreo procedură specială de recunoaștere a acesteia.

Art. 17. – (1) Autoritatea centrală română va lua legătura cu persoana în a cărei încredințare se află copilul și va încerca, direct sau prin intermediul unor specialiști, soluționarea pe cale amiabilă a cererii privind exercitarea dreptului de vizitare. Ea va atrage atenția persoanei în a cărei încredințare se află copilul asupra sancțiunilor ce pot fi aplicate potrivit prezentei legi, în cazul refuzului de a permite de bunăvoie exercitarea dreptului de vizitare.

(2) Autoritatea centrală română va putea solicita participarea autorității tutelare, a altor autorități ori instituții a căror cooperare o consideră necesară, pentru organizarea exercitării dreptului de vizitare.

(3) În cazul în care demersurile de soluționare amiabilă a cererii nu dau rezultat, autoritatea centrală română va lua măsurile necesare în vederea punerii în executare silită a dreptului de vizitare, la cererea expresă a titularului dreptului. Dispozițiile art.11 alin.(2), art.13 și art.14 se aplică în mod corespunzător.

Art. 18. – (1) În cazul în care copilul la care se referă cererea privind exercitarea dreptului de vizitare refuză constant contactul cu unul dintre părinți sau manifestă sentimente de aversiune față de acesta, instanța poate dispune, în funcție de vârsta copilului, ca acesta să urmeze un tratament de consiliere psihologică, pe o durată ce nu poate depăși trei luni.

(2) Cererea poate fi formulată oricând după sesizarea autorității centrale române cu o cerere privind exercitarea dreptului de vizitare, de către oricare dintre părinți, de către persoana căreia îi este încredințat copilul sau de către autoritatea centrală română.

(3) Cererea se soluționează prin încheiere irevocabilă, în camera de consiliu, cu citarea părinților, a persoanei căreia îi este încredințat copilul și a autorității centrale române. Dispozițiile art.9 alin.(3) sunt aplicabile.

(4) Durata și conținutul tratamentului de consiliere psihologică sunt stabilite de psiholog, în baza încheierii instanței și după o evaluare

psihologică inițială a copilului. Psihologul va comunica instanței durata tratamentului precum și, dacă este cazul, modificarea acesteia.

(5) După finalizarea tratamentului, psihologul va întocmi un raport privind evaluarea psihologică finală și îl va comunica instanței.

Art. 19. – (1) Dacă se solicită ca exercitarea dreptului de vizitare să se facă prin deplasarea minorului în afara teritoriului României, autoritatea centrală română va sesiza instanța judecătorească competentă potrivit art.2 alin.(2).

(2) Soluționarea cererii se va face cu citarea persoanei căreia îi este încredințat minorul, a autorității tutelare în a cărei circumscripție se află reședința minorului și a autorității centrale române. Dispozițiile art. 7 și art.9 alin. (3) și (4) sunt aplicabile.

(3) Instanța va putea încuviința exercitarea dreptului de vizitare prin deplasarea copilului în afara teritoriului României numai dacă din probele administrate rezultă că există garanții pentru a asigura înapoierea de bunăvoie a copilului. Instanța va putea obliga pe reclamant la depunerea unei cauțiuni.

(4) Prin hotărâre se va dispune cu privire la suportarea cheltuielilor prilejuite de exercitarea dreptului de vizitare în conformitate cu art. 26 alin. final din Convenție.

Art. 20. – În funcție de împrejurări, autoritatea centrală română poate solicita fie autorității centrale a statului în care urmează să se afle minorul pe durata vizitei, fie ambasadei ori consulatului României din acel stat, să acorde asistență și cooperare pentru verificarea condițiilor în care are loc vizita și pentru a asigura readucerea copilului în țară la sfârșitul perioadei de vizită.

Art. 21. – În îndeplinirea obligațiilor sale, autoritatea centrală română poate, după caz:

a) să sesizeze ori să solicite cooperarea organelor de poliție, a jandarmeriei, a consiliului local sau a oricăror autorități competente pentru localizarea copilului despre care are indicii că a fost adus sau reținut ilicit pe teritoriul României;

b) să sesizeze autoritățile competente cu atribuții în domeniul protecției copilului, pentru a lua, dacă este cazul, măsurile necesare de protecție a copilului, adus sau reținut ilicit pe teritoriul României;

c) să încerce soluționarea pe cale amiabilă a conflictului ivit sau să propună părților să apeleze la mediere;

d) să inițieze și să stabilească forme de colaborare cu avocați specializați în materia reglementată prin Convenție și prin prezenta lege, precum și cu psihologi specializați în psihologia copilului;

e) să coopereze, în limita competențelor, cu instanța judecătorească pentru soluționarea în termen cât mai scurt a cererilor adresate autorităților române în temeiul Convenției.

Art. 22. – (1) Cererile formulate în temeiul Convenției sunt scutite de orice taxă.

(2) Cheltuielile pentru îndeplinirea de către autoritatea centrală română a obligațiilor rezultate din Convenție și din prezenta lege, se suportă din bugetul Ministerului Justiției.

Art. 23. – Dispozițiile prezentei legi se completează cu cele ale Codului de procedură civilă.

Art. 24. – (1) Modalitatea de exercitare a atribuțiilor Ministerului Justiției, în calitate de autoritate centrală, în conformitate cu exigențele art. 7 din Convenție, se stabilește prin Regulament, aprobat prin ordin al ministrului justiției în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii.

(2) Până la înființarea Tribunalului pentru minori și familie București cererile prevăzute la art. 2 alin. (1) vor fi soluționate de secțiile specializate ale Tribunalului București.

Art. 25. – Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Camera Deputaților în ședința din 31 august 2004, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Valer Dorneanu